

BOSNA I HERCEGOVINA
VIJEĆE MINISTARA
Agencija za predškolsko, osnovno
i srednje obrazovanje

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
САВЈЕТ МИНИСТАРА
Агенција за предшколско, основно
и средње образовање

**ZAJEDNIČKA JEZGRA
NASTAVNIH PLANOVA I PROGRAMA
ZA STRANE JEZIKE DEFINISANA
NA ISHODIMA UČENJA**

Mostar, 2014.

ZJNPP za strane jezike definisana na ishodima učenja

Voditeljica projekta:

mr. sc. Marija Naletilić

Konsultantica:

dr. sc. Sonja Sentočnik

Projektni tim:

Maja Stojkić, direktorica Agencije za predškolsko, osnovno i srednje obrazovanje

Marija Naletilić, voditeljica projekta, šefica Odjeljenja za ZJNPP-a

Jasminka Nalo, zamjenica voditeljice, stručna savjetnica za maternji jezik

Svjetlana Bjelić, prevoditeljica/izvršna asistentica

Radna grupa:

mr. sc. Marija Naletilić

Jasminka Nalo, prof.

Svjetlana Bjelić, prof.

Marija Ćavar, prof.

Vera Bičakčić, prof.

Sabina Piknjač, prof.

Dijana Pejić, prof.

Tatjana Bogdanović, prof.

Emir Jahić, prof.

Azra Smajić, prof.

mr. sc. Lidija Mustapić, prof.

dr. sc. Ivana Grbavac, prof.

Rada Bjelić, prof.

Feima Murselji, prof.

Tijana Bišćević, prof.

Ančica Čaleta Gotovac, prof.

Almasa Beganović, prof.

Sofija Udovičić, prof.

Edib Mundžić, prof.

Danijela Čajić, prof.

Josip Lukin, prof.

Nijaz Kovačević, prof.

Sanja Hadžihajdić, prof.

Svjetlana Zamboni, prof.

Vanja Kajgana, prof.

Napomena:

Izrazi koji su napisani samo u jednom gramatičkom rodu odnose se podjednako na ženski i muški rod.

SADRŽAJ

Uvod	4
Zajednička jezgra nastavnih planova i programa za strane jezike definisana na ishodima učenja Tabelarni prikaz oblasti, komponenti i ishoda učenja	6
Shematski prikaz oblasti i komponenti	16
Ključne kompetencije – prožimajuće teme za strane jezike.....	17
Glavni nivoi jezičkih kompetencija.....	20
Zajednički nivoi kompetencija.....	21

UVOD

Nakon što je Agencija za predškolsko, osnovno i srednje obrazovanje (APOSO) izradila *Zajedničku jezgru nastavnih planova i programa (ZJNPP-a) za bosanski jezik, hrvatski jezik i srpski jezik definisanu na ishodima učenja* uslijedila je izrada *ZJNPP-a za strane jezike definisane na ishodima učenja* te su time završene aktivnosti po pitanju definisanja jezičko-komunikacijskog područja. Proces razvoja *ZJNPP-a za bosanski jezik, hrvatski jezik i srpski jezik definisane na ishodima učenja* upotrijebljen je kao model razvoja ishoda učenja za sva odgojno-obrazovna područja i kao osnova procesa unapređenja odgojno-obrazovnih sistema u Bosni i Hercegovini.

ZJNPP-a za strane jezike definisane na ishodima učenja urađen je po već utvrđenoj metodologiji razvoja *ZJNPP-a*, odnosno definisane su oblasti koje se sastoje od komponenti, a za svaku komponentu definisani su ishodi učenja¹ i za svaki ishod učenja definisani su indikatori (pokazatelji) s posebnim osvrtom na posebnosti učenja stranih jezika. U periodu od septembra do decembra 2013. godine tekao je proces izrade Dokumenta, a krajem februara 2014. godine završene su javne rasprave na cijelom području BiH gdje su nastavnici, direktno uključeni u odgojno-obrazovni proces, imali uvid u Dokument i priliku da daju komentare, nakon čega je urađena revizija Dokumenta kako bi poprimio finalnu verziju.

Polazišna osnova za izradu *ZJNPP-a za strane jezike definisane na ishodima učenja* su Zajednički evropski referentni okvir za jezike – ZEROJ² (engl. Common European Framework of Reference for Languages – CEFRL ili CEF), *Identifikacija ključnih kompetencija i životnih vještina u BiH* (2011), te rezultati analize NPP-a Slovenije, Finske, Singapura, Kanade i Australije.

Pri definisanju *ZJNPP-a za strane jezike definisane na ishodima učenja* učestvovali su predstavnici pedagoških zavoda, Zavoda za školstvo Mostar, Pedagoške institucije Brčko distrikta BiH, Zavoda za školstvo Slovenije, nastavnici, srednjoškolski profesori, univerzitetski profesori i stručni savjetnici Agencije za predškolsko, osnovno i srednje obrazovanje.

Pri definisanju mjerljivih, konkretnih i jasnih ishoda učenja i indikatora³ Radna grupa je koristila aktivne glagole u prezentu, na osnovu revidirane Bloomove taksonomije, koji odražavaju znanje, vještine i stavove, odnosno kompetencije važne za život u 21. vijeku.

Temelj učenja stranog jezika jeste razvoj općih kompetencija, naprimjer znanje o svijetu, akademsko znanje u naučnim i tehničkim obrazovnim oblastima i dr., a posebno jezičko-komunikativne kompetencije kao što su lingvističke, sociolingvističke i pragmatske kompetencije. Važnost se pridaje uključivanju višestrukih područja znanja, vještina i stavova pri definisanju komponenti, ishoda učenja i indikatora za učenje stranog jezika, naprimjer izvršavanje zadataka, upotreba jezičko-komunikacijskih strategija i strategija za učenje, složenih vještina razmišljanja, spremnost za saradnju s drugima, izražavanje vlastitog stava, spremnost za inicijativu, svijest o rizicima u odnosu na kulturne razlike, sposobnost refleksije o stavovima o učenju i dr., kao i važnost uključivanja ključnih kompetencija kao što su komunikacijska kompetencija na stranom jeziku, informatička pismenost (informacijska, medijska, tehnološka), učiti kako se uči, društvena i građanska kompetencija, samoinicijativa i poduzetnička kompetencija te kulturna svijest. Pobjrojane ključne kompetencije uključene su u Dokumentu kao prožimajuće teme za strane jezike u definisanim indikatorima.⁴ Također, učenje stranog jezika podrazumijeva usvajanje jezičkih struktura odnosno gramatike i vokabulara i razvijanje jezičkih vještina čitanja, pisanja, slušanja i govora te se preporučuje rani početak učenja stranog jezika.

¹ Vidjeti u Oblasti, komponente i ishodi učenja, prilog 1.1 Shema oblasti i komponenti

² Zajednički evropski referentni okvir za jezike – ZEROJ (Common European Framework of Reference for Languages – CEFRL). Cilj ZEROJ-a jeste olakšana razmjena informacija između učenika i nastavnika tako što će učenici znati što se od njih očekuje i kako da to postignu, ujednačeni način učenja jezika, ujednačeni sistem evaluacije, naglašena praktična primjena jezika, a ne teoretsko znanje, olakšano nostrificiranje diploma i certifikata kojima se potvrđuje znanje jezika i unapređenje efikasne međunarodne komunikacije. Ovaj Dokument možete preuzeti na www.coe.int/t/dg4/linguistic/source/framework_en.pdf ili http://www.see-educoop.net/education_in/pdf/eu-okvir-za-ucenje-oth-srb-t07.pdf

³ Brojevi definisanih ishoda u Dokumentu prate indikatore pod istim brojem ali za različit uzrast.

⁴ Vidjeti u Ključne kompetencije – prožimajuće teme za strane jezike

Članovi Radne grupe donijeli su odluku o definisanju nivoa jezičkih kompetencija u *ZJNPP-a za strane jezike definisanoj na ishodima učenja*, a to su nivoi A1, A2 i B2 i podnivoi B1+ i B2+⁵ budući da ZEROJ opisuje jezičku kompetenciju na šest nivoa: A1 – pripremni korisnik A2 – osnovni korisnik, B1 – prijelazni korisnik, B2 – samostalni korisnik, C1 – napredni korisnik i C2 – vrsni korisnik.

Zahtjevi poznavanja jezičkih kompetencija nivoa A1 odgovaraju razvojnom uzrastu učenika na kraju šestog razreda (uzrast 11, 12 godina), A2 na kraju devetogodišnjeg osnovnog odgoja i obrazovanja (uzrast 14, 15 godina), B1+ na kraju trećeg razreda trogodišnjeg srednjeg strukovnog obrazovanja i obuke (uzrast 17, 18 godina), B2 na kraju četverogodišnjeg srednjeg strukovnog (tehničkog) obrazovanja i obuke (uzrast 18, 19) i B2+ na kraju gimnazije (uzrast 18, 19).⁶

Jezične kompetencije postale su svakodnevna neophodnost i višestruko koristan alat za napredak u različitim segmentima života i rada te je ključ za međukulturalnu saradnju i razumijevanje te pripremanje učenika za rastuće međunarodno tržište rada.

Cilj *ZJNPP-a za strane jezike definisane na ishodima učenja* jeste unaprijediti postojeće NPP-e za strane jezike u BiH, odnosno poboljšati kvalitet obrazovne prakse u podučavanju stranog jezika te osigurati kompatibilnost Dokumenta sa EU obrazovnim sistemima i standardima za jezik koji su specificirani u ZEROJ-u.

Definisani ishodi učenja i indikatori za različite nivoe jezičkih kompetencija stranog jezika u ovom Dokumentu primjereni su podučavanju prvog stranog jezika. APOSO nije odredila koji će se strani jezik podučavati jer je to isključivo nadležnost ministarstava obrazovanja. Za drugi i treći strani jezik definisani ishodi učenja i indikatori također su primjereni, s tim da se nivo jezične kompetencije stranog jezika koji treba dostići određuje unutar postojećih NPP-a, što zavisi od broja nastavnih sati i početka učenja stranog jezika. U Sloveniji je za drugi strani jezik, koji se počinje od početka učiti u srednjoj školi, za nivo B1 potrebno 420 sati učenja, za treći strani jezik planiran je nivo A1 nakon 70 sati učenja, A2 poslije 210 sati učenja, A2/B1 poslije 280–350 sati učenja u srednjoj školi. Stručni timovi ministarstava obrazovanja svakako će odrediti koji je to strani jezik i koliko nastavnih sati učenja je potrebno kako bi se ostvario definisani nivo jezičkih kompetencija stranog jezika.

ZJNPP-a za strane jezike definisana na ishodima učenja primjenjiva je kao zajednička osnova pri izradi NPP-a za strane jezike, a odnosi se na strane jezike koji su odobreni u NPP-ovima a u skladu sa Zajedničkim evropskim referentnim okvirom za jezike. Odbor Agencije za predškolsko, osnovno i srednje obrazovanje je na 17. sjednici, održanoj 25. 7. 2014. u Mostaru, usvojio *Zajedničku jezgru nastavnih planova i programa za strane jezike definisanu na ishodima učenja*.

⁵ Vidjeti u Nivoi i podnivoi jezičkih kompetencija

⁶ Vidjeti u Zajednički nivoi kompetencija

Oblast: SLUŠANJE I RAZUMIJEVANJE SLUŠANOG				
Komponenta 1				
RAZUMIJEVANJE SLUŠANOG SADRŽAJA				
1. Tumači slušani sadržaj				
2. Koristi strategije slušanja razvijajući pozitivan stav prema aktivnom slušanju				
Indikatori područja vještina razumijevanja slušanog sadržaja prema uzrastu za nivo:				
A1 (kraj 6. razreda – 11, 12 god.)	A2 (kraj devetogodišnjeg osnovnog obrazovanja i odgoja – 14, 15 god.)	B1+ (kraj 3. razreda trogodišnjeg srednjeg strukovnog obrazovanja i obuke – 17, 18 god.)	B2 (kraj četverogodišnjeg srednjeg strukovnog (tehničkog) obrazovanja i obuke – 18,19 god.)	B2+ (kraj gimnazije – 18,19 god.)
1. Prepoznaje značenje smislenih cjelina o poznatim temama	1. Povezuje značenja smislenih cjelina i sadržaja o poznatim temama	1. Analizira značenja smislenih cjelina i sadržaja opće i stručne tematike	1. Razlikuje značenja smislenih cjelina i sadržaja opće i stručne tematike	1. Procjenjuje značenja smislenih cjelina i složenih sadržaja poznate i nepoznate tematike
2. Prepoznaje i povezuje i informacije sa slikom, pokretom, tekstom i svojim iskustvom	2. Povezuje i poredi informacije i sadržaje o svakodnevnim situacijama	2. Objašnjava informacije i suštinu sadržaja opće i stručne tematike	2. Analizira informacije i poruke iz sadržaja opće i stručne tematike	2. Kritički procjenjuje različite informacije i sadržaje i utvrđuje značaj ideja
Komponenta 2				
VOKABULAR, JEZIČKE STRUKTURE I FONETSKE ZAKONITOSTI				
3. Koristi vokabular, jezičke strukture i zakonitosti				
4. Procjenjuje specifičnosti izgovora slušanog sadržaja				
Indikatori područja usvajanja vokabulara, jezičkih struktura i fonetskih zakonitosti prema uzrastu za nivo:				
A1 (kraj 6. razreda – 11, 12 god.)	A2 (kraj devetogodišnjeg osnovnog obrazovanja i odgoja – 14, 15 god.)	B1+ (kraj 3. razreda trogodišnjeg srednjeg strukovnog obrazovanja i obuke – 17, 18 god.)	B2 (kraj četverogodišnjeg srednjeg strukovnog (tehničkog) obrazovanja i obuke – 18,19 god.)	B2+ (kraj gimnazije – 18,19 god.)
3. Prepoznaje nove riječi i jezičke strukture	3. Istražuje nove izraze i fraze i povezuje jezičke strukture i zakonitosti u svakodnevnim sadržajima	3. Istražuje riječi i izraze i tumači jezičke strukture i zakonitosti u općim i stručnim sadržajima	3. Bira opći i stručni vokabular, procjenjuje jezičke strukture i zakonitosti u sadržajima i povezuje ih sa maternjim jezikom	3. Procjenjuje vokabular jezičke strukture i zakonitosti u različitim sadržajima
4. Prepoznaje osnovne karakteristike akcenta, intonacije i neverbalne komunikacije u svakodnevnim situacijama	4. Razlikuje akcenat, intonaciju i neverbalnu komunikaciju u stranom u odnosu na maternji jezik	4. Tumači karakteristike akcenta, intonacije i neverbalne komunikacije u općem i stručnom kontekstu	4. Analizira karakteristike akcenta, intonacije, neverbalne komunikacije i dijalekta u općem i stručnom kontekstu	4. Procjenjuje karakteristike akcenta, intonacije, neverbalne komunikacije i dijalekta u razumijevanju značenja konteksta

Komponenta 3				
RAZUMIJEVANJE OBRAZACA SPORAZUMIJEVANJA SLUŠANJEM				
5. Procjenjuje obrasce sporazumijevanja poštujući vrijednosti društva				
6. Utvrđuje vrijednosti sadržaja u medijima i informacijsko-komunikacijskoj tehnologiji				
Indikatori područja vještina razumijevanja obrazaca društvene interakcije slušanjem prema uzrastu za nivo:				
A1 (kraj 6. razreda – 11, 12 god.)	A2 (kraj devetogodišnjeg osnovnog obrazovanja i odgoja – 14, 15 god.)	B1+ (kraj 3. razreda trogodišnjeg srednjeg strukovnog obrazovanja i obuke – 17, 18 god.)	B2 (kraj četverogodišnjeg srednjeg strukovnog (tehničkog) obrazovanja i obuke – 18,19 god.)	B2+ (kraj gimnazije – 18,19 god.)
5. Prepoznaje osnovne društvene obrasce sporazumijevanja	5. Tumači društvene i etičke vrijednosti sporazumijevanja npr. prijateljstvo, saradnju i toleranciju i poštuje svoju i druge kulture	5. Objašnjava humanističke vrijednosti sporazumijevanja bitne za zajednicu i povezuje ih sa svojim okruženjem	5. Procjenjuje humanističke vrijednosti sporazumijevanja, razvija osjećaj svog integriteta i poštuje druge	5. Procjenjuje humanističke vrijednosti sporazumijevanja i vrednuje kulture bez predrasuda
6. Prepoznaje ulogu medija i informacijsko-komunikacijske tehnologije	6. Koristi i bira medije i informacijsko-komunikacijske tehnologije	6. Istražuje i provjerava medije i informacijsko-komunikacijsku tehnologiju	6. Procjenjuje medije i informacijsko-komunikacijsku tehnologiju	6. Procjenjuje i utvrđuje vrijednost i prioritet medija i informacijsko-komunikacijske tehnologije

Oblast: ČITANJE I RAZUMIJEVANJE PROČITANOG**Komponenta 1****ČITANJE S RAZUMIJEVANJEM**

1. Čita s razumijevanjem različite vrste tekstova i koristi informacijsko-komunikacijske tehnologije
2. Primjenjuje strategije čitanja

Indikatori područja vještina čitanja s razumijevanjem prema uzrastu za nivo:

A1 (kraj 6. razreda osnovne škole)	A2 (kraj 9. razreda osnovne škole)	B1+ (kraj 3. razreda srednje stručne škole)	B2 (kraj 4. razreda srednje tehničke i srodne škole)	B2+ (kraj 4. razreda gimnazije)
1. Čita rečenične i tekstualne cjeline o svakodnevnim situacijama i prepoznaje informacije iz jednostavnih sadržaja iz različitih izvora	1. Čita tekstualne cjeline o uobičajenim temama, povezuje informacije iz različitih sadržaja i izvora i zauzima svoj stav	1. Čita tekstove o praktičnim i značajnim situacijama iz života i struke, povezuje informacije iz različitih izvora i donosi zaključke	1. Čita stručne i apstraktne tekstove iz različitih izvora, procjenjuje složene informacije i sadržaje, oblikuje mišljenje i zauzima stavove	1. Čita i kritički procjenjuje različite tekstove iz različitih izvora, smišlja ideje, kombinuje i razrađuje
2. Tumači nepoznate riječi iz jednostavnih tekstova i identifikuje glavne ideje i bitne detalje u jednostavnim tekstovima	2. Pronalazi i analizira glavne ideje i bitne detalje u tekstu i sažima tekstove	2. Povezuje i analizira glavne ideje i važne detalje u općim i stručnim tekstovima	2. Procjenjuje glavne ideje i važne detalje u općim i stručnim tekstovima	2. Utvrđuje i argumentima potkrepljuje ideje i bitne detalje u različitim tekstovima različite tematike

Komponenta 2**USVAJANJE VOKABULARA, JEZIČKIH STRUKTURA I FONETSKIH ZAKONITOSTI**

3. Koristi strategije u tumačenju nepoznatih riječi
4. Analizira jezičke strukture u kontekstu
5. Čita pravilno koristeći znakove interpunkcije i intonaciju

Indikatori područja vještina usvajanja vokabulara, jezičkih struktura i fonetskih zakonitosti

3. Objašnjava značenje nepoznatih riječi u jednostavnim tekstovima i koristi rječnik	3. Objašnjava značenje nepoznatih i višeznačnih riječi u tekstovima i koristi rječnike	3. Tumači riječi i stručne izraze u različitim tekstovima, razvija stručni pojmovnik i koristi rječnike	3. Analizira riječi i stručne izraze u složenim tekstovima i koristi rječnike	3. Procjenjuje stručne izraze u složenim tekstovima i koristi rječnike
4. Prepoznaje proste i složene rečenice jednostavnog gramatičkog oblika	4. Razlikuje proste i složene rečenice složenog gramatičkog oblika	4. Analizira zavisne i nezavisne rečenice i složene gramatičke oblike	4. Poredi i klasifikuje rečenične strukture i složene gramatičke oblike	4. Procjenjuje tekstove složene rečenične strukture i gramatičkog oblika

5. Čita pravilno jednostavne tekstove i prepoznaje znakove interpunkcije i intonaciju	5. Čita pravilno poznate i nepoznate tekstove i izražajno prati znakove interpunkcije i intonaciju	5. Čita pravilno opće i stručne tekstove koristeći znakove interpunkcije i intonaciju	5. Čita izražajno opće i stručne tekstove koristeći znakove interpunkcije i intonaciju	5. Čita interpretativno tekstove koristeći znakove interpunkcije i intonaciju
Komponenta 3				
UPOZNAVANJE I POŠTOVANJE VLASTITE I DRUGIH KULTURA				
6. Istražuje lingvistiku i kulturu stranog jezika				
7. Procjenjuje humanističke, društvene i etičke vrijednosti				
Indikatori područja vještina upoznavanja i poštovanja vlastite kulture i drugih kultura				
6. Čita jednostavne tekstove i prepoznaje običaje zemlje stranog jezika	6. Čita tekstove o životu zemlje stranog jezika i poredi običaje sa svojim okruženjem	6. Čita tekstove o životu zemlje stranog jezika i poredi sa svojim okruženjem i zanimanjem	6. Procjenjuje tekstove sa jezičkog, društvenog i kulturnog aspekta zemlje stranog jezika	6. Istražuje jezički, društveni i kulturni aspekt zemlje stranog jezika
7. Prepoznaje vrijednost prijateljstva, saradnje, altruizma i empatije i značaj učešća u društvenim aktivnostima	7. Pokazuje prijateljstvo, saradnju, altruizam, empatiju i utvrđuje značaj učešća u društvenim aktivnostima	7. Pokazuje vrijednosti prijateljstva, saradnje, altruizma i empatije i društveno je aktivan	7. Argumentuje svoje mišljenje oslobođeno od stereotipa, razvija svoj integritet, poštuje druge i društveno je aktivan	7. Procjenjuje svoje mišljenje, razvija svijest o višejezičnosti, izbjegava stereotipe i društveno je aktivan

Oblast: GOVOR I USMENA KOMUNIKACIJA

Komponenta 1

OBILJEŽJA GOVORNOG JEZIKA

- Govori u skladu sa osnovnim odlikama govornog jezika
- Koristi standardne jezičke izraze i kulturni govor

Indikatori područja vještina razumijevanja obrazaca društvene interakcije slušanjem prema uzrastu za nivo:

A1 (kraj 6. razreda – 11, 12 god.)	A2 (kraj devetogodišnjeg osnovnog obrazovanja i odgoja – 14, 15 god.)	B1+ (kraj 3. razreda trogodišnjeg srednjeg strukovnog obrazovanja i obuke – 17, 18 god.)	B2 (kraj četverogodišnjeg srednjeg strukovnog (tehničkog) obrazovanja i obuke – 18,19 god.)	B2+ (kraj gimnazije – 18,19 god.)
1. Koristi jednostavan vokabular u govornim cjelinama i intonaciju	1. Razlikuje svakodnevni vokabular u jednostavnim rečeničnim strukturama i primjenjuje intonaciju	1. Bira opći i stručni vokabular u rečeničnim strukturama i razlikuje intonaciju	1. Analizira i bira vokabular, koristi sintaksičke strukture i intonaciju	1. Kombinuje bogat vokabular, sintaksičke strukture i intonaciju
2. Koristi uobičajene izraze u razgovoru, izražava svoje mišljenje i poštuje sagovornika	2. Primjenjuje jednostavne obrasce razgovora u svakodnevnim situacijama i poštuje sagovornika	2. Koristi opće i stručne izraze u razgovoru, izražava svoja uvjerenja i stavove na kulturni način i uvažava drugačija mišljenja	2. Primjenjuje složene izraze i daje kritičke osvrtne o aktualnim temama	2. Osmišljava i pokreće demokratski razgovor o kompleksnim temama, toleriše suprotstavljene stavove i poštuje sagovornika

Komponenta 2

RAZVIJANJE GOVORA

- vještinu govora koristeći komunikacijske strategije Izgrađuje

Indikatori područja vještina razumijevanja karakteristika govornog jezika prema uzrastu za nivo:

A1 (kraj 6. razreda – 11, 12 god.)	A2 (kraj devetogodišnjeg osnovnog obrazovanja i odgoja – 14, 15 god.)	B1+ (kraj 3. razreda trogodišnjeg srednjeg strukovnog obrazovanja i obuke – 17, 18 god.)	B2 (kraj četverogodišnjeg srednjeg strukovnog (tehničkog) obrazovanja i obuke – 18,19 god.)	B2+ (kraj gimnazije – 18,19 god.)
3. Koristi jednostavne rečenične strukture prema namjeni i publici	3. Koristi rečenične strukture i bitne pojedinosti sa porukama prema namjeni i publici	3. Bira rečenične strukture o općim i stručnim temama i iznosi ideje prema namjeni i publici	3. Procjenjuje rečenične strukture, obrazlaže i zastupa svoje ideje i stavove i razumije drugačije stavove prema namjeni i publici	3. Kombinuje rečenične strukture, argumentuje svoje ideje i toleriše drugačije stavove prema namjeni i publici

Komponenta 3				
GOVOR U RAZLIČITIM KONTEKSTIMA				
4. Primjenjuje pravila i norme sporazumijevanja poštujući druge kulture				
5. Primjenjuje govor u društvenom kontekstu				
Indikatori područja vještina razumijevanja karakteristika govornog jezika prema uzrastu za nivo:				
A1 (kraj 6. razreda – 11, 12 god.)	A2 (kraj devetogodišnjeg osnovnog obrazovanja i odgoja – 14, 15 god.)	B1+ (kraj 3. razreda trogodišnjeg srednjeg strukovnog obrazovanja i obuke – 17, 18 god.)	B2 (kraj četverogodišnjeg srednjeg strukovnog (tehničkog) obrazovanja i obuke – 18,19 god.)	B2+ (kraj gimnazije – 18,19 god.)
4. Prepoznaje osnovne kulturne različitosti u jednostavnom razgovoru sa pripadnicima drugih kultura	4. Tumači međukulturalne razlike i koristi uobičajene norme razgovora sa pripadnicima drugih kultura	4. Objašnjava međukulturalne razlike i koristi odgovarajući način sporazumijevanja sa pripadnicima drugih kultura	4. Primjenjuje općeprihvaćene norme kulturnog sporazumijevanja u kontaktu sa pripadnicima drugih kultura	4. Procjenjuje međukulturalne razlike koje utječu na sporazumijevanje i razvija duh tolerancije
5. Razgovara o jednostavnim društvenim temama i izražava svoje mišljenje i stavove	5. Raspravlja o aktuelnim društvenim temama i uvažava mišljenje drugih	5. Istražuje društvene teme u kontekstu struke i tržišta rada, razvrstava i donosi zaključke	5. Raspravlja o aktuelnim društvenim temama i neminovnosti promjena i zauzima stav	5. Procjenjuje značajne događaje i promjene te daje osvrte i prijedloge za promjene

Oblast: PISANJE I PISMENO SPORAZUMIJEVANJE

Komponenta 1

RAZVIJANJE PRAVILNOG PISMENOG IZRAŽAVANJA

1. Koristi jezičke zakonitosti
2. Primjenjuje i razvija vokabular

Indikatori područja razvijanja pravilnog pismenog izražavanja prema uzrastu za nivo:

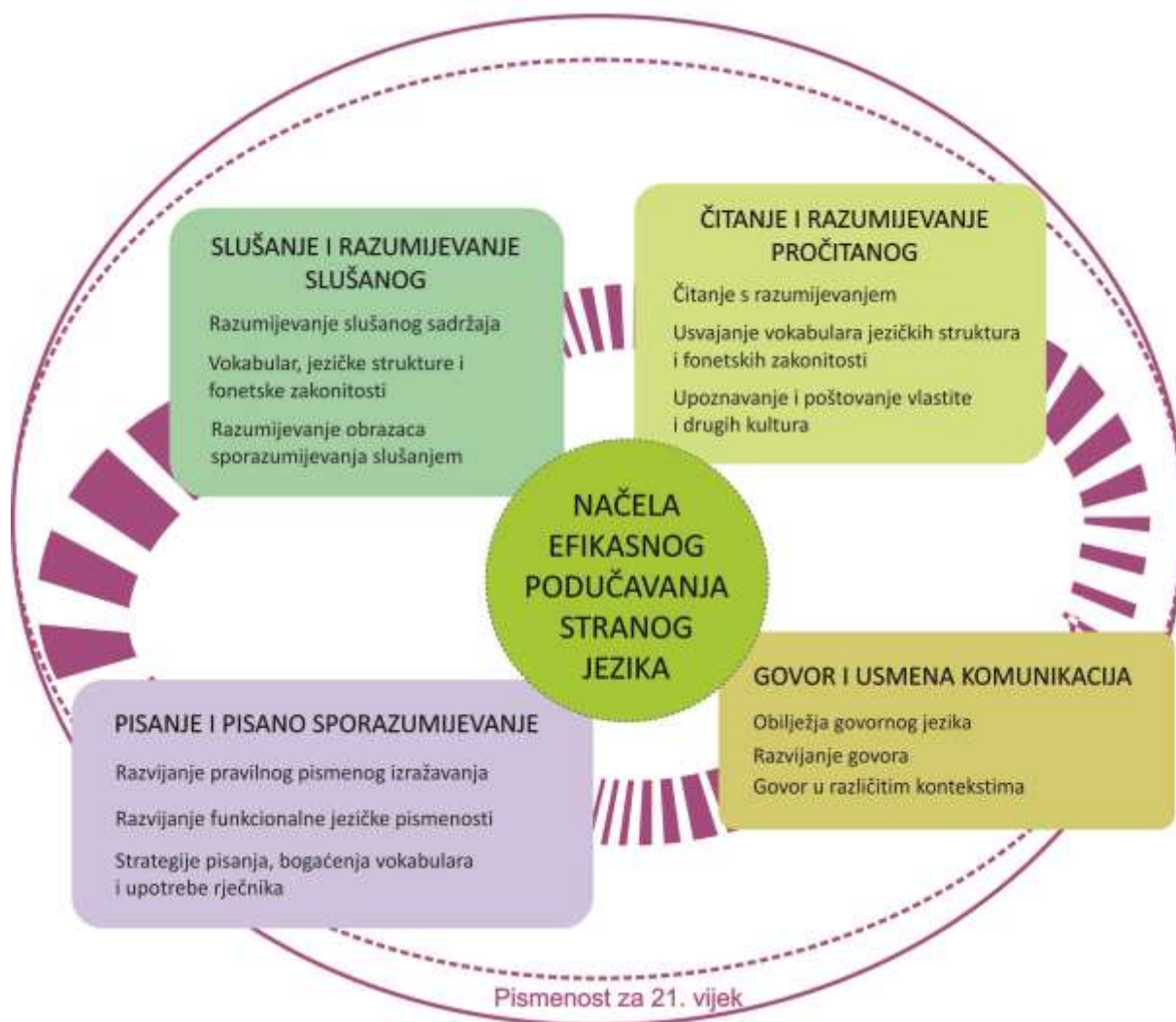
A1 (kraj 6. razreda – 11, 12 god.)	A2 (kraj devetogodišnjeg osnovnog obrazovanja i odgoja – 14, 15 god.)	B1+ (kraj 3. razreda trogodišnjeg srednjeg strukovnog obrazovanja i obuke – 17, 18 god.)	B2 (kraj četverogodišnjeg srednjeg strukovnog (tehničkog) obrazovanja i obuke – 18,19 god.)	B2+ (kraj gimnazije – 18,19 god.)
1a. Primjenjuje osnovna načela pisanja	1a. Primjenjuje osnovne jezičke zakonitosti u izradi jednostavnih rečeničnih i tekstualnih cjelina	1a. Razlikuje jezičke strukture i zakonitosti u pisanju rečeničnih i tekstualnih cjelina	1a. Utvrđuje standardne rečenične i jezičke strukture i zakonitosti i prepoznaje funkciju i upotrebu jezika	1a. Osmišljava standardne rečenične i jezičke strukture i zakonitosti i prosuđuje principe funkcionisanja i upotrebe jezika
1b. Piše pravilno slova, svakodnevne jednostavne riječi, sažete forme, fraze, rečenice i manje tekstualne cjeline	1b. Primjenjuje ustaljene fraze, povezane kratke rečenice i jednostavne tekstove o poznatim temama iz neposrednog okruženja	1b. Bira opće i stručne jezičke izraze sastavljajući duže povezane rečenice i jednostavne tekstove standardnih modela iz općih i stručnih oblasti	1b. Izrađuje složene jezičke i rečenične izraze kreirajući smislen, jasan i povezan tekst iz općih i stručnih oblasti	1b. Formuliše smislene, složene i povezane rečenice u kreiranju složenog povezanog teksta
1c. Prepoznaje pravopisna pravila i interpunkciju na osnovnom nivou	1c. Razlikuje pravopisna pravila i osnovni opseg znakova interpunkcije	1c. Bira pravopisna pravila i znakove interpunkcije u tekstovima	1c. Primjenjuje pravopisna pravila i znakove interpunkcije u tekstovima	1c. Kombinuje pravopisna pravila i znakove interpunkcije u tekstovima
2. Koristi jednostavan vokabular prema interesima	2. Primjenjuje svakodnevni vokabular i pravilno koristi nove riječi i izraze	2. Primjenjuje osnovni leksički fond i koristi stručne termine	2. Bira lekseme iz općih i stručnih oblasti	2. Kombinuje bogat leksički fond iz različitih oblasti

Komponenta 2				
RAZVIJANJE FUNKCIONALNE JEZIČKE PISMENOSTI				
3. Piše funkcionalne tekstove u svrhu efikasne komunikacije				
4. Razvija književni jezik i upoznaje književno stvaralaštvo na stranom jeziku				
5. Razvija jezičku pismenost u okviru multijezičnosti i multikulturalnosti				
Indikatori područja razvijanja funkcionalne jezičke pismenosti prema uzrastu za nivo:				
A1 (kraj 6. razreda – 11, 12 god.)	A2 (kraj devetogodišnjeg osnovnog obrazovanja i odgoja – 14, 15 god.)	B1+ (kraj 3. razreda trogodišnjeg srednjeg strukovnog obrazovanja i obuke – 17, 18 god.)	B2 (kraj četverogodišnjeg srednjeg strukovnog (tehničkog) obrazovanja i obuke – 18,19 god.)	B2+ (kraj gimnazije – 18,19 god.)
3a. Piše jednostavne tekstove konkretnog sadržaja na zadatu temu iz svakodnevnog života	3a. Sastavlja tekstove pravilne strukture konkretnog sadržaja na zadatu i slobodnu temu u prenosu informacija	3a. Izrađuje tekstove pravilne strukture konkretnog sadržaja na zadatu opću i stručnu temu u prenosu informacija	3a. Izrađuje strukturirane tekstove općeg i stručnog sadržaja u prenosu informacija	3a. Osmišljava strukturirane i kreativne tekstove konkretnog i apstraktnog sadržaja u prenosu informacija
3b. Koristi u komunikaciji osnovne forme: raspored, razglednicu, čestitku i pozivnicu, kratko pismo, uputu, zahvalu i poruku	3b. Koristi u komunikaciji jednostavne forme: tabelu, spisak, reklamni materijal, recept, obavijest, molbu, novosti i formular	3b. Koristi u komunikaciji stručne forme: brošure, poslovno pismo, CV, prijavu za upis i anketu	3b. Koristi u komunikaciji složene stručne i poslovne forme: poslovno pismo, motivaciono pismo, dnevni red, zapisnik, sažetak, uplatnicu, seminarski rad, projektni plan i izvještaj	3b. Koristi u komunikaciji zahtjevne akademske forme: molbu za posao, prijavu na oglas, prijavu za vizu, maturalni rad, saopćenje za štampu, web sadržaj, sažetak, reklamu, poziv, plakate i školske novine
4. Piše jednostavne tekstove iz strane književnosti	4. Piše tekstove pravilne strukture iz strane književnosti	4. Izrađuje tekstove pravilne strukture iz strane književnosti	4. Osmišljava sastav i esej do pet tekstualnih cjelina iz strane književnosti	4. Kombinuje književni jezik u izradi originalnog sastava i eseja iz strane književnosti
5. Prepoznaje sličnosti i razlike u kulturi i tradiciji drugih naroda i važnost učenja stranih jezika	5. Poznaje multikulturalnost i značaj učenja stranih jezika	5. Objašnjava multikulturalnost, multijezičnost i značaj učenja stranih jezika	5. Analizira multikulturalnost i multijezičnost u globalnoj komunikaciji	5. Procjenjuje multikulturalnost i multijezičnost u globalnoj komunikaciji

Komponenta 3				
STRATEGIJE PISANJA, BOGAĆENJA VOKABULARA I UPOTREBE RJEČNIKA				
6. Razvija proces pisanja i kreativno pisanje				
7. Obogaćuje vokabular, koristi rječnik i informacijsko-komunikacijske tehnologije				
Indikatori područja strategije pisanja, bogaćenja vokabulara i upotrebe rječnika prema uzrastu za nivo:				
A1 (kraj 6. razreda – 11, 12 god.)	A2 (kraj devetogodišnjeg osnovnog obrazovanja i odgoja – 14, 15 god.)	B1+ (kraj 3. razreda trogodišnjeg srednjeg strukovnog obrazovanja i obuke – 17, 18 god.)	B2 (kraj četverogodišnjeg srednjeg strukovnog (tehničkog) obrazovanja i obuke – 18,19 god.)	B2+ (kraj gimnazije – 18,19 god.)
6a. Pronalazi osnovne informacije u jednostavnim sadržajima iz različitih izvora	6a. Objašnjava i poredi informacije i sadržaje iz različitih izvora i iskazuje svoje ideje	6a. Istražuje pojedinačno ili u timu informacije i sadržaje iz različitih izvora i koristi svoje ideje tima u odabiru i zaključivanju	6a. Procjenjuje informacije i sadržaje iz različitih izvora u pojedinačnom ili timskom radu na projektima i argumentovano potkrepljuje svoje ideje drugih	6a. Upravlja informacijama i sadržajima iz različitih izvora i osmišljava ideje u procesu stvaranja, pojedinačno i timski
6b. Piše jednostavan sadržaj iz svog iskustva i povezuje ga sa svrhom pisanja	6b. Prepričava različite sadržaje: doživljeni, pročitani, viđeni i slušani, iskazuje svoje mišljenje i koristi formu i stil pisanja prema svrsi i kontekstu	6b. Koristi pročitani, viđeni i slušani sadržaj, formu i stil pisanja u kontekstu i iskazuje vlastita uvjerenja i stavove	6b. Razlikuje stvarne i apstraktne sadržaje o ličnim i društvenim temama, stil i formu pisanja u kontekstu i iskazuje mišljenje, osjećanja i uvjerenja	6b. Kombinuje stvarne i apstraktne sadržaje o ličnim i društvenim temama stvarajući maštovit i originalan izraz stilom i formom u kontekstu pisanja
7. Povezuje značenje riječi sa sinonimima i antonimima, izrađuje pojmovnik, poznaje sadržaj i organizaciju i rječnika i koristi rječnik i informacijsko-komunikacijsku tehnologiju	7. Objašnjava poznate i nepoznate riječi u obogaćivanju vokabulara i komunikaciji i koristi rječnik i informacijsko-komunikacijsku tehnologiju	7. Koristi opće i stručne riječi, izraze i tekstove u komunikaciji, rječnike i informacijsko-komunikacijsku tehnologiju	7. Bira tekstove i vokabular u komunikaciji, analizira riječi, parafrazira izraze i koristi rječnike i informacijsko-komunikacijsku tehnologiju	7. Kombinuje kreativno tekstove i bogat vokabular u komunikaciji i istražuje rječnike i informacijsko-komunikacijsku tehnologiju

SLUŠANJE I RAZUMIJEVANJE SLUŠANOG
Ishodi učenja za:
Razumijevanje slušanog sadržaja 1. Tumači slušani sadržaj 2. Koristi strategije slušanja razvijajući pozitivan stav prema aktivnom slušanju
Vokabular, jezičke strukture i fonetske zakonitosti 1. Koristi vokabular, jezičke strukture i zakonitosti 2. Procjenjuje specifičnosti izgovora slušanog sadržaja
Razumijevanje obrazaca sporazumijevanja slušanjem 1. Procjenjuje obrasce sporazumijevanja poštujući vrijednosti društva 2. Utvrđuje vrijednosti sadržaja u medijima i informacijsko-komunikacijskoj tehnologiji
ČITANJE I RAZUMIJEVANJE PROČITANOG
Ishodi učenja za:
Čitanje s razumijevanjem 1. Čita s razumijevanjem različite vrste tekstova i koristi informacijsko-komunikacijske tehnologije 2. Primjenjuje strategije čitanja
Usvajanje vokabulara, jezičkih struktura i fonetskih zakonitosti 1. Koristi strategije u tumačenju nepoznatih riječi 2. Analizira jezičke strukture u kontekstu 3. Čita pravilno koristeći znakove interpunkcije i intonaciju
Upoznavanje i poštovanje vlastite i drugih kultura 1. Istražuje lingvistiku i kulturu stranog jezika 2. Procjenjuje humanističke, društvene i etičke vrijednosti
GOVOR I USMENA KOMUNIKACIJA
Ishodi učenja za:
Obilježja govornog jezika 1. Govori u skladu sa osnovnim odlikama govornog jezika 2. Koristi standardne jezičke izraze i kulturni govor
Razvijanje govora 1. Izgrađuje vještinu govora koristeći komunikacijske strategije
Govor u različitim kontekstima 1. Primjenjuje pravila i norme sporazumijevanja poštujući druge kulture 2. Primjenjuje govor u društvenom kontekstu
PISANJE I PISMENO SPORAZUMIJEVANJE
Ishodi učenja za:
Razvijanje pravilnog pismenog izražavanja 1. Koristi jezičke zakonitosti 2. Primjenjuje i razvija vokabular
Razvijanje funkcionalne jezičke pismenosti 1. Piše funkcionalne tekstove u svrhu efikasne komunikacije 2. Razvija književni jezik i upoznaje književno stvaralaštvo na stranom jeziku 3. Razvija jezičku pismenost u okviru multijezičnosti i multikulturalnosti
Strategije pisanja, bogaćenja vokabulara i upotrebe rječnika 1. Razvija proces pisanja i kreativno pisanje 2. Obogaćuje vokabular, koristi rječnik i informacijsko-komunikacijske tehnologije

Oblasti i komponente

KLJUČNE KOMPETENCIJE⁷ – PROŽIMAJUĆE TEME ZA STRANE JEZIKE

Ključna kompetencija	Prožimajući indikatori
Komunikacijska kompetencija na stranom jeziku	<ul style="list-style-type: none"> • Učenje lingvističkog sistema stranog jezika i razvijanje sposobnosti upotrebe jezičkih znanja (leksičkih, gramatičkih [morfologija, sintaksa], semantičkih, fonoloških i pravopisnih) za razumijevanje poruka i različitih tekstova i za produkciju novih poruka i tekstova; • Razvijanje svijesti o djelovanju jezičkog sistema sa kontrastiranjem sličnosti i razlika između maternjeg i stranog jezika (vokabular, tipične gramatičke strukture, pravopis, itd.) <ul style="list-style-type: none"> • čitanje, razumijevanje i analiza književnih i informativnih tekstova; • pisanje raznih vrsta tekstova za različite namjene i publiku, pokazivanje razumijevanja različitih tekstova; • pričanje i slušanje radi prenosa informacija i razumijevanja u različitim situacijama i u različite svrhe. • Korištenje jezičkih resursa za organizovanje, strukturiranje i prilagođavanje poruka (diskursna kompetencija) i segmentiranje poruka prema interakcionom i transakcionom planu (kompetencija za plansku koncepciju): <ul style="list-style-type: none"> • sposobnost organizovanja rečenica u sekvence, sposobnost razvijanja teme, sadržajne tačnosti i fluidnosti govora, umjesnosti, jasnosti, preciznosti izražavanja; • sposobnost strukturiranja informacija za realizaciju različitih makrofunkcija (opisivanje, pričanje, argumentovanje, itd.); • sposobnost vođenja i strukturiranje diskursa u smislu tematskog organizovanja, koherencije i kohezije, logičnog organizovanja, stila i jezičkog registra, retoričke efikasnosti; • sposobnost slaganja tekstova u stranice, pasuse (pisma, eseji, itd.) • Korištenje poruka za realizaciju komunikativnih funkcija (funkcionalna kompetencija): <ul style="list-style-type: none"> • tečnost i preciznost izražavanja; • upotreba jezičkih iskaza (mikrofunkcija) tokom interaktivnog djelovanja (npr. dati i tražiti informaciju, izraziti i otkriti ponašanje, sugerisati, uspostaviti društvene veze, korigovati komunikaciju, uzeti riječ, završiti govor, otvoriti raspravu, itd.); • fleksibilnost i prilagodljivost sagovorniku.
Informatička pismenost (informacijska, medijska, tehnološka)	<ul style="list-style-type: none"> • Kritičko korištenje informacijsko-komunikacijske tehnologije za pridobivanje, vrednovanje i čuvanje informacija, za produkciju, predstavljanje i razmjenu informacija i za učestvovanje u virtuelnim društvenim mrežama; • Svijest o razlikama između realnog i virtuelnog svijeta; • Upotreba tehnologije u svrhu razvoja kreativnosti, inovativnosti i uključivanja u društvo, korištenje tehnologije za podršku kritičkog načina razmišljanja; • Poštovanje privatnosti kod korištenja društvenih mreža, poštovanje etičkih načela, prepoznavanje pouzdanost i valjanosti dobijenih informacija, upotreba mreža za širenje horizonta.

⁷ Pripremila dr. Sonja Sentočnik na osnovu sljedećih dokumenata:

1. Identifikacija ključnih kompetencija i životnih vještina: Bosna i Hercegovina. Program zapošljavanja i zadržavanja mladih (2011);
2. Učni nacrt za engleski jezik za osnovno školu/gimnaziju, Ljubljana: Ministrstvo za šolstvo in šport, Slovenija;
3. Zajednički evropski okvir za učenje, nastavu i ocenjivanje jezika.

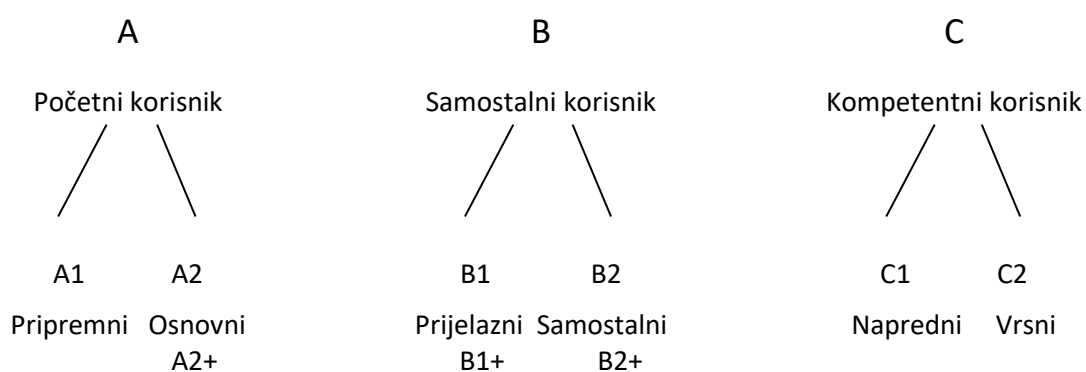
<p>Učiti kako se uči</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Razvijanje suodgovornosti za vlastito učenje, samoprocjenu i definisanje vlastitih ciljeva učenja: <ul style="list-style-type: none"> ▪ razvijanje svijesti o vlastitim mogućnostima i o vlastitim jakim i slabim stranama, stilovima učenja, inteligencijama kao i sposobnosti identifikovanja vlastitih potreba radi primjene vlastitih strategija i procedura u procesu učenja. • Razvijanje sposobnosti popravljavanja, poboljšavanja (samoregulacija): <ul style="list-style-type: none"> ▪ pretplaniranje, izvršenje, kontrola, korekcija različitih oblika komunikativnih aktivnosti (receptije, interakcije, produkcije, medijacije). • Upotreba različitih metoda i strategija učenja:⁸ <ul style="list-style-type: none"> ▪ poznavanje i svjesno korištenje različitih strategija učenja; ▪ omogućavanje učeniku da stekne sposobnost otkrivanja svog najuspješnijeg i najbržeg načina za učenje stranog jezika, da odabere različite mogućnosti i da najbolje primijeni u praksi; ▪ razvijanje kritičkog stava o tome šta učenik u školi uči kao i o vlastitom procesu učenja; ▪ sposobnost organizacije i uređivanje vlastitog učenja, razvijanje upornosti; ▪ razvijanje samomotivacije, samopouzdanja, potrebe za kontinuiranim učenjem.
<p>Društvena i građanska kompetencija</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Prepoznavanje vlastitih emocija, zanimanje i poštovanje za druge kulture; • Razumijevanje vlastitog narodnog identiteta i sebe kao pripadnika neke grupe u interakciji s kulturnim identitetom Evrope i ostatka svijeta; • Svijest o evropskom i svjetskom kulturnom naslijeđu i o kulturnoj i jezičkoj raznolikosti svijeta; • Poznavanje lingvističkih i kulturnih posebnosti društva i zajednica u kojima se govori određeni strani jezik; • Razvijanje svijesti i razumijevanja sociokulturnih i međukulturnih pravila i normi upotrebe stranog jezika, i razvijanje odgovarajućih strategija za komunikaciju, interpretaciju i korištenje poruka u skladu sa ovim pravilima i normama (sociolingvistička kompetencija); <ul style="list-style-type: none"> ▪ uvažavanje karakterističnih crta društvenih odnosa (pozdravi, način obraćanja); ▪ uvažavanje pravila lijepog ponašanja (izraziti zahvalnost, naklonost, podijeliti brigu, radost, itd.); ▪ uvažavanje razlika u jezičkim registrima (nivoi formalizma); ▪ sposobnost prepoznavanja dijalekta i akcenta (naglasaka) kroz leksičke, gramatičke, fonološke, glasovne, paralingvističke (npr. govor tijelom) elemente; ▪ konstruktivno komuniciranje i poštovanje u društvenim situacijama, kvalitetna međuljudska komunikacija.
<p>Samoinicijativa i poduzetnička kompetencija</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Upravljanje projektima; • Prepoznavanje vlastitih jakih i slabih strana; • Rad u timovima na kooperativan i fleksibilan način; • Konstruktivno saradivanje u aktivnostima i upotreba vještina grupnog rada; • Upravljanje rizikom i razvijanje svijesti o odgovornosti.

⁸ Pod strategijama podrazumijevamo najekonomičniji i najpotpuniji način na koji korisnik stranog jezika uspijeva staviti u pogon vlastite jezičke resurse i sposobnost kako bi odgovorio na potrebe određene komunikacijske situacije i ostvario željeni cilj. Upotreba strategija pretpostavlja primjenu metakognitivnih vještina učenja.

Kulturna svijest	<ul style="list-style-type: none"> • Izbjegavanje stereotipa, prihvatanje kompromisa, razvijanje vlastitog integriteta i poštovanje integriteta drugih, primjerno samopouzdanje; • Konstruktivno izražavanje vlastitog mišljenja i frustracija, sposobnost empatije; • Poznavanje najznačajnijih kulturnih dostignuća, uključujući i pop-kulturu, cijenjenje umjetničkog rada i kulturnih događaja; • Uvažavanje i uživanje u umjetničkim djelima i izvedbama i razvijanje osjećaja za lijepo.
Kreativna i produktivna kompetencija	<ul style="list-style-type: none"> • Razvijanje kompleksnog mišljenja: <ul style="list-style-type: none"> ▪ sažimanje, generaliziranje, podrška upotrebi viših kognitivnih sposobnosti, kao što su analiza, sinteza, vrednovanje, upotreba kritičkog mišljenja (razlikovanje između činjenica i mišljenja, argumentovanje teza); ▪ upotreba logičnog strukturiranja i nizanja argumenata kod primanja i tvorbe stranog jezika i saznavanja jezičkih zakonitosti. • Razvijanje kreativnosti i potrebe za izražavanjem te osjećaj za estetske vrijednosti: <ul style="list-style-type: none"> ▪ proizvodnja i povezivanje različitih ideja, proizvodnja pretpostavki i različitih proizvoda. • Razvijanje otvorenosti različitog kulturnog izražavanja i pripremljenosti za razvijanje vlastite kreativnosti i sposobnosti izražavanja: <ul style="list-style-type: none"> ▪ sposobnost tolerisanja suprotnih ideja; ▪ donošenje zaključaka nezavisno; ▪ razvijanje pozitivnog stava i spremnosti za relativiziranje vlastitog stanovišta i sistema vrijednosti, razvijanje spremnosti za otklon u odnosu na ustaljena ponašanja prema drugim kulturama. • Podrška radoznalosti, želji za novim znanjima: <ul style="list-style-type: none"> ▪ omogućavanje izražavanja vlastitih misli, ideja, emocija; ▪ razvijanje sposobnosti posmatranja, učestvovanja i integrisanja novih iskustava i spremnosti za mijenjanje prethodnih.

GLAVNI NIVOI JEZIČKIH KOMPETENCIJA

Tri glavna nivoa:

Prikazano je devet koherentnih nivoa. Skala sadrži podnivoa između A2 i B1, između B1 i B2 te B2 i C1.

Moguće postojanje „užih“ nivoa može se koristiti u pedagoške svrhe, ali i u sklopu šire evaluacije konvencionalnih nivoa.

Izvor: Tabela urađena na osnovu podataka iz ZEROJ-a, Podgorica, 2002., str. 32.

ZAJEDNIČKI NIVOI KOMPETENCIJA

Iskusni kandidat	C2	Bez napora može razumjeti sve što pročita ili čuje. U stanju je da činjenički argumentovano rekonstruiše iskaz, koristeći različite pismene i usmene izvore na jasan i koherentan način. Izražava se tečno, spontano i precizno, iskazujući istančan osjećaj za značenje i smisao iskaza o temama kompleksne sadržine.
	C1	U stanju je razumjeti širi opseg dužih i zahtjevnih tekstova i prepoznati skrivena značenja. Izražava se tečno i spontano, sasvim neupadljivo pristupa traženju pravih riječi i izraza. U privatnom životu, na poslu ili u školi jezikom se služi na djelotvoran i umješan način. U stanju je da govori o složenim temama na jasan i osmišljen način, ispoljavajući sposobnost kontrolisanog instrumentarija u organizaciji, artikulaciji i koheziji vlastitog diskursa.
Nezavisni kandidat	B2	U stanju je da razumije suštinu konkretnih ili apstraktnih sadržaja u nekom složenom tekstu, kao i stručnu raspravu iz svoje oblasti. U stanju je da se izražava sa određenim stepenom spontanosti i lakoće, tako da razgovor sa izvornim govornikom ne predstavlja napor ni jednom ni drugom. Izražava se jasno i potpuno o velikom broju tema, umije da iskaže svoje mišljenje o aktuelnim dešavanjima i izloži prednosti i mane u odnosu na buduću razvoj situacije.
	B1	U stanju je razumjeti ključne stavke iskaza, ukoliko se radi o jasnom i standardnom jeziku i poznatim stvarima i događajima sa posla, iz škole, slobodnog vremena itd. Snalazi se u većini situacija na putovanjima, u područjima gdje se govori jezik koji uči. U stanju je da govori o poznatim stvarima i stvarima koje ga zanimaju na jednostavan i koherentan način. U stanju je da prepriča neki događaj, dešavanje, san, da izrazi očekivanja, cilj ili da ukratko obrazloži i objasni razloge koji se odnose na neki projekat ili ideju.
Kandidat početnik	A2	U stanju je razumjeti rečenice izvan konteksta i često korištene izraze u vezi sa opsegom njegovih osnovnih aktivnosti (naprimjer, osnovni podaci o sebi i porodici, kupovina, komšiluk, posao). U stanju je da vodi razgovor tokom uobičajenih i običnih poslova, koji se svodi na razmjenu jednostavnih i direktnih informacija o svakodnevnom i poznatim stvarima. U stanju je da jednostavnim izrazima opiše svoje zanimanje, neposredno okruženje i evocira teme koje su u vezi sa neposrednim potrebama.
	A1	U stanju je razumjeti i koristiti familijarne i svakodnevne izraze, kao i proste rečenice koje mu pomažu da zadovolji neke konkretne potrebe. Umije da predstavi sebe i drugoga i postavlja pitanja o nekoj osobi, kao naprimjer o mjestu stanovanja, poznanstvima, imovini i da odgovara na isti tip pitanja. U stanju je da vodi jednostavnu komunikaciju ukoliko sagovornik polako i razgovijetno govori i želi da pomogne.

Izvor: ZEROJ, Podgorica, 2002., str. 56-57.

Literatura:

Anderson, L. W., Krathwohl, D. R., et al. (Eds). (2001). *A taxonomy for learning, teaching, and assessing. A revision of Bloom's taxonomy of educational objectives*. Addison Wesley Longman.

Australian curriculum: English. Retrieved from: <http://www.australiancurriculum.edu.au/English/Rationale>

Council of Europe (2011). *Common european framework of reference for languages: Learning, teaching, assessment*. Council of Europe.

Dumont, H., Istance, D., Benavides, F. (2010). *The nature of learning. Using research to inspire practice*. OECD's Centre for Educational Research and Innovation.

National core curriculum for basic education. Finish Board of Education, 2004. Retrieved: http://www.oph.fi/english/curricula_and_qualifications/basic_education.

Posodobljen učni načrt za predmet angleščina v osnovni šoli. Ministrstvo RS za šolstvo in šport Slovenija. Ljubljana, 2011 (*Curriculum for English as a Foreign Language for Primary School*)

Posodobljen učni načrt za predmet angleščina (nemščina, francoščina) na gimnaziji. Ministrstvo RS za šolstvo in šport Slovenija. Ljubljana, 2008. (*Curriculum for English/German/French as a Foreign Language for Grammar School*).

The Ontario curriculum grades 1-8. Languages. Ministry of Education Ontario, 2006. Retrieved from *English language syllabus*. Ministry of Education Singapore, 2010. Retrieved from: www.moe.gov.sg/.../syllabuses/english-language.../english-primary-secondary-express-normal-academic.pdf

Zajednički evropski okvir za učenje, nastavu i ocjenjivanje jezika. Retrieved from: www.eu-okvir-za-ucenje-oth-srb-t07

ZJNPP-a za bosanski jezik, hrvatski jezik i srpski jezik definirana na ishodima učenja. Bosna i Hercegovina, Agencija za predškolsko, osnovno i srednje obrazovanje. Mostar, 2013.

AGENCIJA ZA PREDŠKOLSKO,
OSNOVNO I SREDNJE OBRAZOVANJE

Izdavač:

Agencija za predškolsko, osnovno i srednje obrazovanje

Za izdavača:

Maja Stojkić, direktorica Agencije za predškolsko, osnovno i srednje obrazovanje

Lektura:

Sandra Zlotrg

DTP:

APOSO